

Kaukasische dwerggrondel nu ook in Flevoland

Als eerstejaars toegepaste biologiestudenten van het Aeres College moesten we de maanden januari en februari 2021 stage lopen. Een lastige periode om veldwerk te doen aan de RAVON-soortgroepen. Maar Edo Goverse van RAVON stelde voor om in de regio Almere vissen te monitoren voor het NEM Meetprogramma Zoetwatervissen. Doelsoorten in Flevoland zijn bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad.

Schijnen naar rivierdonderpad

In de avonduren is er in Flevoland met de zaklamp gezocht naar de rivierdonderpad in de oevers van wateren. In het verleden (2013 en 2016) hebben studenten van het Aeres College in de regio al deze soort geïnventariseerd. Toen werd de donderpad veelvuldig vastgelegd langs de oevers van het IJsselmeer en werden voor het eerst exotische grondels als kesslers grondel en zwartbekgrondel aangetroffen. De vraag was of rivierdonderpad inmiddels overal verdrongen is door deze soorten. De eerste stage-avond kregen we uitleg van Edo over het zaklampvissen. Omdat het flink waaide kon er op het IJsselmeer niet goed geschenen worden. Daarom weken we uit naar het beschuttere Gooimeer. We zagen veel baars, een pos, zwartbekgrondels en marmergrondels, maar geen rivierdonderpad.

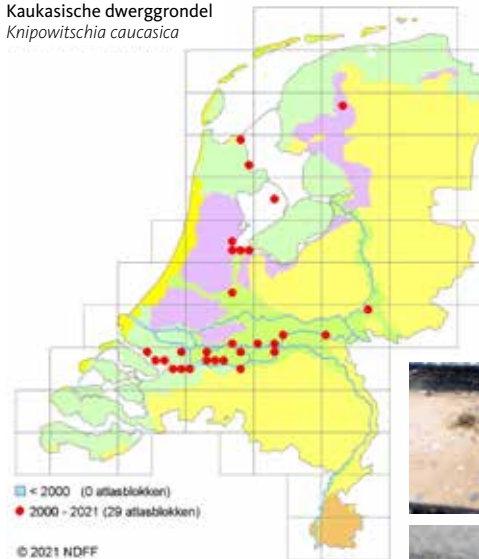

Zoeken naar Kaukasische dwerggrondels

De soort wordt maximaal 5 cm lang en leeft vaak op zandige bodems. De Kaukasische dwerggrondel lijkt sterk op de inheemse brakwatergrondel maar er zijn een paar verschillen. Zo hebben de vrouwtjes tijdens de paartijd een knalgele buik en hebben de mannetjes dan 4 tot 8 donkere banden op hun flanken. Verder wordt de soort gekenmerkt door een stompe kop en een korte neus. Vanaf de kop tot aan de basis van de tweede rugvin ontbreken schubben.

Zelf een dwerggrondel gevangen? Geef dit door via [Telme.nl](https://www.telme.nl) of [Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl), liefst met goede foto(s). Zo kan de huidige verspreiding beter in kaart worden gebracht.

Kaukasische dwerggrondel
Knipowitschia caucasica

Kaukasische dwerggrondels gevangen bij het Almeerderstrand. De eerste waarneming van deze soort in Flevoland. (Foto's: Enzo Construcci)

De daaropvolgende nachten bleef het bij deze soorten. Uiteindelijk op één van de laatste nachten spotten we toch nog een rivierdonderpad! Helaas is het bij deze ene waarneming gebleven. Tijdens een herhaalbezoek konden we de soort niet terugvinden...

Scheppen naar bittervoorns rond Almere

Het veldwerk werd afgewisseld door met een schepnet te inventariseren. In 2009 is in de regio Almere de eerste bittervoorn gevangen, gevolgd door waarnemingen in 2013 en 2016. Ook wij troffen de soort opnieuw aan op twee plaatsen in de Rechte Wetering, waarschijnlijk hetzelfde pijlvak als de eerste waarneming uit 2009. Kleine modderkruipers troffen we niet aan, waarschijnlijk omdat ze in de winter diepere plaatsen opzoeken en daardoor lastig te vangen zijn.

Nieuwe stippen Kaukasische dwerggrondel

In het jaar voordat wij met onze stage begonnen was de Kaukasische dwerggrondel in Nederland ontdekt. Deze soort uit de Ponto-Kapische regio zou ook in het Markermeer ter hoogte van Almere voor kunnen komen, want er waren al waarnemingen pal aan de overkant bij Muiderberg. Een mooi doel voor ons! We begonnen bij het Zilverstrand ten zuiden van de Hollandse Brug. In onze waadpakken duwden we het schepnet rustig voor ons uit over de bodem. We vingden alleen aasgarnaaltjes en waterpissebedden. Dus liepen we door naar het Almeerderstrand. Hier vonden we maar liefst 30 exemplaren van de Kaukasische dwerggrondel, samen met een driedoornig stekelbaarsje. De eerste waarneming voor provincie Flevoland was een feit!

Enzo Construcci & Rowen Post

Meer lezen:

<https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=26429>